

הקייטנה בוטלה – יחייבו אותי בתשלום מלא?

אם רשויות הביטחון הוציאו הנחיה ולי פיה יש להימנע מתנועה ולהיות בקרבת שטחים מוגנים, לא ניתן הונית לחייב את החברה לשלוח טכנאי תוך סיכון חיי אדם. עם זאת, אם מצב הלחימה נמשך, ראוי שהחברה תאפשר לצרכן להזמין טכנאי פרטי, והיא תפרע את התשלום לטכנאי.

אני תושב קו העימות ונרשמתני לחדר כושה אני יכול להקפיא את המנוי?

לרוב, בכל התקשרות עם חדר כושר יש אפשרות להקפיא את המנוי ומצב של לחימה מהווה עילה לבקש להקפיא את המנוי. מצב של לחימה לא מאפשר למי כון לספק את השירות ולכן חובה עליו לאפשר להקפיא את המנוי ו/או לזכות את הצרכן.

הבן שלי הולך לקייטנה ברטית, אבל בגלל המצב הקייטנה לא בועלת. צריך לשלם על כל החודש?

במצב הזה לא ראוי לבקש מההורים את התשלום עבור הקייטנה שלא הופעלה או הופעלה חלקית, ומצד שני בית העסק נפגע מביטול הקייטנה. במקרה שהגיע לבית המשפט נדון מקרה שבו גן נסגר עקב הנחיות פיקוד העורף והגנת תביעה את ההורים שביטלו את ההמחאות. בית המשפט קבע כי השירות לא ניתן, ולכן לא ראוי לגבות על כך תמורה.

יש לי הלוואה שאמורה להיפרע היום והבנק סגור מה עושים?

מומלץ לשלוח מכתב או פקס לבנק, ולבקש קש רחייה במועד הפירעון של ההמחאות או ההלוואות. גם אחרי שהירי יפסק יידרשו מספר ימים עד שהמצב יחזור לחלוטין לקדמותו, ולכן כדאי לבקש רחייה במועד הפירעון גם אם המועד הוא ימים אחרי שתושג רגיעה.

התשובות בסיוע עו"ד גלעד נרקיס, מומחה להתמודדות מול המערכת הבנקאית, ועו"ד ליאנה חוין רביב המתמחה בדיני נזיקין

אנחנו מתחתנים. שילמנו דמי קדימה לבעל האולם, אבל אי אפשר לקיים את החתונה בגלל המצב. מגיע לנו החזר?

מצב הלחימה עלול לגרום לכך שבעלי שמחה ירצו לבטל אירוע, אם מתוך פחד וחשש מהפצצות, חשש מאי הגעת אורחים או בשל הנחיות פיקוד העורף, ולפיהן יש למנוע התקהלות של יותר מ-100 אנשים. מצד שני, פרנסתם של בעלי אולם השמחות עלולה להיפגע. המחוקק הסדיר ביטול עסקה מטעמים של כוח עליון. בעבר נקבע על ידי בית המשפט כי מצב של מלחמה הוא מצב ידוע בישראל ולכן לא יכול להיות "כוח עליון" אולם בפסיקה מאוחרת יותר נקבע כי יש לבחון בכל מקרה מה הייתה השפעת המקרה החריג על ביטול העסקה. אדם שביטל אירוע עקב צו 8, למשל, יכול לטעון כי ניתן לבטל את ההסכם בלי לשלם דמי ביטול. אם בית העסק לא יסכים לבטל את ההסכם ללא דמי ביטול ו/או השבה של דמי הקדימה, ניתן להגיש תביעה לבית משפט לתביעות קטנות להחזר דמי הביטול או המקדמה. בכל מקרה, אם ביטול האירוע נובע מהנחיות פיקוד העורף, בעלי האולמות מחויבים להחזיר את כספי הצרכנים.

הזמנו ירח דבש במלון באשקלון. אפשר לבטל בלי להפסיד כסף?

אם לא גויסתם בצו 8, אינכם יכולים לטעון שזכותכם לבטל ולקבל את הכסף חזרה. עם זאת, בתי עסק רבים וסוכני נסיעות מודעים למצב הביטחוני ובמצב של לחימה לא מתעקשים על דמי ביטול.

קניתי כרטיס למופע שבוטל בגלל איסור התקהלות. אראה את הכסף חזרה?

אם פיקוד העורף הוציא הנחיה על איסור התקהלות, תוכל לדרוש החזר מלא על כרטיס המופע שבוטל.

התקלקל לי המקרה יש לי אחריות אבל החברה מסרבת לשלוח טכנאי כי אני באזור קו עימות.

העסק שלי נפגע מטיל – איך אקבל פיצוי?

העסק שלי נפגע מטיל. מה עליי לעשות?

אם מדובר בנזק ישיר, חשוב לצלם הכל בזמן אמת. יש להזמין בעלי מקצוע שיוכלו לתת את חוות דעתם מול בעלי המקצוע של מס רכוש. אם מדובר בנזק עקיף – כלומר כלכלי – חשוב לתעד ולרשום את השינויים שנגרמו בעסק שיש להם קשר למצב.

איך מגישים תביעה לקבלת כספים?

חשוב לתעד ולהגיש תביעה לפיצויים בדרך המיטבית לאחר בדיקה בין מסלולי הפיצוי השונים.

החנות שלי התרוקנה מקונים בגלל המצב הביטחוני. יפצו אותי על ההפסד?

החוק לא קובע פיצוי אוטומטי על נזק כלכלי עקיף, כגון סגירת העסק בעקבות המצב הביטחוני, אלא אם מדובר ביישובי ספר כמו יישובי גדר הגבול שחווים נזק מידי ולכן נקבע מענה עבורם. במקרים אחרים, למדינה יש סמכות להחליט על מתן פיצוי בהתאם לקריטריונים שנקבעים בתיאום עם אר"י גוני העובדים והמעסיקים. מקרים אלו מתרחשים רק כאשר מוכרז מצב ביטחוני מיוחד, הכולל הגבלת תנועה באזור.

על מה ניתן פיצוי?

בדרך כלל הפיצוי ניתן הן על שכר העובדים שלא הגיעו לעבודה והן על ההפסד שנגרם כתוצאה מהירידה במחזורי המסחר. הפיצוי עצמו יינתן על ידי רשות המסים דרך מס רכוש, אך כאמור נדרשת החלטה של המדינה להעניק פיצוי כזה.

מה עליי לעשות אם נגרם נזק לבית, למכונית או לפריטים אחרים מרכושי?

סמוך לזמן האירוע צפויים להגיע אנשי מחלקת פיצויי פעולות איבה ברשות המסים לאזור הפגיעה בלוויית שמאים ומהנדסים. הצוותים עוברים בין הדירות, העסקים והמשרדים שנגרמו נזק, ומסבירים מה זכויותיהם ומי נחים אותם כיצד למלא את טופסי התביעה.

מי מפצה אותי על פגיעה מסוג זה?

המדינה היא שמפצה את האזרחים במקרה של נזק מפעולת טרור. המדינה אף נוהגת להלין

בבתי מלון אזרחים שבתם ניוזק באופן שאינו מאפשר מגורים בו. הפיצוי עבור הנזק מתבצע בהעברת כסף בהתאם לנזק או בשיקום של הנכס, תלוי במצבו ובכחירת הניזוקים.

איך מפצים על נזק לחפצי בית שברשותי?

חפצי הביתיים של כל תושב המצויים בדירת מגורים מבוטחים בפני נזקי מלחמה, כשהפיקוד עליון מתבצע לפי מחירון של סוגי "חפצי בית" וגודל המשפחה. אין זכאות לפיצוי בגין אובדן כסף מזומן והמחאות, תכשיטים וחפצי אמנות שנפגעו באירוע.

מה לגבי נזק לכלי רכב?

בעלי כלי רכב שניזוקו מפגיעת רקטות או טילים מופנים מיידית לתיקון הנזק בכל מוסך שיבחרו, ובתנאי שהשמאי מטעם מחלקת הפיצויים יאשר את התיקון לפני ביצועו.

מפעל שנשרף בשדרות, אתמול | צילום: שאול גולן

יש לי ביטוח פרטי. אני יכול לתבוע גם אותו?

באופן עקרוני פוליסות הביטוח הסטנדרטיות מחריגות נזקי טרור, מלחמה וכדומה כך שהפיצוי היחיד שניתן לקבל הוא ממס רכוש.

איך יוצרים קשר עם מס רכוש?

רשות המסים פועלת למתן מענה ראשוני לאזרחים שרכושם נפגע, באמצעות צוותים של עובדים ושמאים הפוזרים בשטח. ניתן גם לקבל מענה במוקד מס רכוש בדרום: 08*6623300.

התשובות בסיוע עו"ד יואב ביי, מומחה בנושא מס ופיצויי מלחמה

לא יכולתם להגיע
לעבודה? ביטלתם את
החופשה ברגע האחרון?
תשובות לכל השאלות הבוטרות

פרויקט
מיוחד
כתבי "ממון"

עסקים תחת אש

המפעלים נאבקים להמשיך את הייצור עם מחצית
מכמות העובדים • המסעדות היחידות שפתוחות עומדות
שוממות • וענף התיירות מתנחם בכתבים הזרים • העסקים
בדרום מנסים להישאר צוק איתן | עמ' 2-5

עסקים תחת אש

הבית נפגע? כל מה שאתם צריכים לדעת

טיל הרס את המפעל שלכם • גויסתם למילואים ונאלצתם לבטל את החופשה • פיקוד העורף סגר את מקום העבודה שלכם

• מה עושים ואיך תקבלו את הכסף בחזרה? שאלות ותשובות • ליטל דוברוביץקי, דני שדה, תלם יהב ורועי ברגמן

לא הגעתי לעבודה – האם אקבל שכר?

❖ לא הגעתי אתמול לעבודה בהוראת פיקוד העורף. אקבל שכר?

מעסיק שמקום עבודתו היה סגור לפי הוראות פיקוד העורף ישלם לעובדיו כרגיל את שכרם, ויוכל לתבוע את הפיצוי מהממשלה. במשרד הכלכלה אמרו אתמול כי "החוק היבש אינו מחייב מעסיק לשלם שכר לעובד שלא הגיע לעבודה במצב חירום, להוציא מקומות עבודה שנאסרה בהם עבודה לפי הוראות פיקוד העורף". למרות זאת, במשרד אומרים כי בעבר גובשו הסכמים שחייבו את המעסיקים לשלם שכר לעובדים שנעדרו מעבודה, ואלו קיבלו החזרים על תשלום השכר.

❖ אני גר 10 ק"מ מהרצועה וחושש להגיע לעבודה. פיקוד העורף הנחה להישאר במקלטים. אפשר לכפות עליי להגיע לעבודה?

לא. מעביד שיפטר עובד שנעדר מעבודתו בהתאם להוראות פיקוד העורף פועל בניגוד לחוק ובית הדין לעבודה מוסמך לבטל את הפיטורים. חובה על כל אזרח להישמע להוראות פיקוד העורף.

❖ לא הגעתי לעבודה מכיוון שחששתי, אבל בסופו של דבר עבדו כרגיל. אני זכאי לשכר?

תשלום השכר מותנה בתנאים שייקבעו בהסכם, ובהם קביעת פיקוד העורף כי מדובר במקום עבודה שאינו מוגן. אם הנחיות פיקוד העורף קבעו שבאזור שבו העובד מועסק צריך להישאר במרחב מוגן ולא לצאת לעבודה, העובד יהיה זכאי לתשלום שכר. אם מקום העבודה נמצא מחוץ לטווח הסכנה והעובד לא הגיע לעבודה כי פחד לצאת, הוא לא יהיה זכאי לשכר.

❖ מקום העבודה שלי הוגדר "מפעל חיוני". מה זה אומר?

יש מספר מפעלים ושירותים שמוגדרים כשירותים חיוניים כמו רשויות מקומיות, משרדי ממשלה, שירותי חירום, בתי חולים, בתי זיקוק, תחנות כוח, מתקני התפלה, תעשיות ביטחוניות, מפעלים בענף המזון, בתי מרקחת, תחבורה ציבורית וכו'. המקור מות הללו אמורים להיות ממוגנים והעובדים חייבים להתייצב כרגיל.

❖ ואם לא הגעתי לעבודה במפעל חיוני?

מדובר לכאורה בעבירה פלילית, ולכן לא תהיה זכאי לשכר.

❖ עובדת שנעדרה מעבודתה בגלל שנשארה עם ילד קטן בבית, בהיעדר מסגרת חינוכית על רקע המצב הביטחוני, זכאית לפיצוי?

בעבר, עובדים שנאלצו להישאר בבית ולשמור על הילדים בעקבות הודעות פיקוד העורף קיבלו פיצוי כאילו עבדו. הפיצוי, אגב, יינתן רק אם הילד בן 14 ומטה.

❖ מותר לפטר עובד שקיבל צו 8?

לא. החוק אוסר לפטר עובד עקב שירות מילואים. אסור גם לפגוע בתנאי עבודה של עובד עקב שירות מילואים. עובד שפוטר עקב שירות מילואים יהיה זכאי לתבוע את החזרתו לעבודה וכן לתבוע פיצוי על הפרת חוק שוויון הזדמנויות בעבודה בסכום של עד 120 אלף שקל.

❖ מתי מקבלים את התגמול על מילואים?

על המעסיק לשלם לעובד את דמי המילואים במועד תשלום השכר הרגיל.

התשובות בסיוע עו"ד גל גורודיסקי, מומחה בדיני עבודה

ביטלתי חופשה – יש סיכוי לראות את הכסף?

מלון באשקלון | צילום: צפירי אבינו

❖ הבן שלי בצבא, ויכול להיות שהוא ישתתף במלחמה אם תהיה. לא מתאים לנו לממש עכשיו את החופשה שלנו. מה לעשות?

גם כאן, אין שום חובה להחזיר לכם את הכסף. המלונות עובדים, חברות התעופה פועלות ומבחינתם הזמנה היא הזמנה.

❖ הזמנתי חדר במלון באשקלון. אני יכול לבטל?

מבריקה שערכנו בבתי מלון וחדרי הארחה עולה כי מרביתם לא יגבו דמי ביטול בתקופה זו. במקרים רבים המלונות וחדרי האירוח ינסו לשכנע אתכם להמתין כמה ימים עם הביטול, אם לא מדובר בחופשה לשבוע זה, או שיציעו לכם תאריכים מאוחרים יותר.

❖ הזמנו לפני מספר שבועות חופשה לסופ"ש הקרוב בחו"ל, אבל במצב הנוכחי אנחנו לא מעוניינים לנסוע.

אתם בבטחה. כל עוד חברות התעופה פועלות, והן פועלות, ואתרי הנופש בחו"ל מספקים את השירות עבורו שילמתם, ההחלטה שלכם לא לנסוע היא עניין שלכם בלבד ובמרבית המקרים יהיה לכם מאד קשה, עד בלתי אפשרי, לקבל החזר כספי.

❖ אחד מבני משפחתי קיבל צו 8 ולכן אנחנו לא יכולים לצאת לחופשה שהזמנו. נקבל את הכסף בחזרה?

מבחינת החוק, מבצע צבאי לא נחשב עילה לביטול חוזה, ובכלל זה הסכם בין לקוח לבתי מלון או לחברת תעופה ולכן הלקוחות חשויים לאפשרות שיאבדו את כל הכסף ששילמו עבור חופשתם. עם זאת, בתי מלון רבים הולכים לקראת הלקוחות ובמקרה של צו 8 הם נוהגים להחזיר את הכסף או להציע חופשה במועד אחר. כאשר לחברות תעופה, הסיפור שונה בעיקר בכל הקשור לחברות זרות. מבחינתן, הכלל הוא שהנוסע הזמין טיסה, המקום שמור לו, ולכן אם הוא מחליט שלא להגיע זו בעיה שלו. עם זאת, בעבר היו מקרים שבהם חברות תעופה, כולל זרות, הלכו לקראת הלקוחות.

❖ אני אמור לצאת לחופשה בים המלח ובגלל המצב הביטחוני אני מעדיף להישאר בבית. אוכל לקבל את הכסף בחזרה?

תלוי מה היו התנאים עליהם הסכמתם בעת ההזמנה. אם מדובר בהזמנת חדרים שבה נאמר במפורש כי לאחר פרק הזמן המותר בחוק הגנת הצרכן, אין ביטולים או החזרים, יהיה לך קשה לקבל את כספך בחזרה.